

KUSTBON

== Veckotidning för svenskarna i Estland. ==

Tredje årg. N° 15.	Prenumerationspris	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval	Annonspris. 30 penni pr mm. I Sverige: 10 öre pr mm. I Finland: 20 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	28 april 1920.
	1 månad Mk. 1:50 helt år „ 18:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:50 helt år „ 6:— I Finland: 1 månad Fmk. 1:— helt år „ 12:—			

Om Estlandssvenskarnas självstyrelse.

Frågan om Estlandssvenskarnas självstyrelse har väckt berättigat uppseende och flera intresserade hava uttalat sig i denna sak.

Frågan är dock för djup och stor att utan vidare klargöras, antagas eller förkastas.

De ärade insändarne hava olika åsikter i denna fråga, men målet är ett och det samma — att skydda och befrämja den svenska odlingen. Satsen "Ändamålet helgar medlen" är även förklarlig, när "M. K." i svällande mod för ordet. Vi vilja icke misströsta våra estniska grannar och hoppas på den bästa sämja, förståelse och samarbete, men få naturligtvis icke eller sluta ögonen till för de faror, som finnas och de garantier, som behovet påkallar. Från revolutionens början 1917 hava vi vrkat på kulturell autonomi.

Frågan om självstyrelse i territoriellt hänseende i form av landsting eller kretsråd förtjänar att nogra överbågas.

Givet är att en sådan styrelseform icke kan importeras utan danas enligt våra förhållanden. Vid behandling av denna fråga kan vi icke eller följa t. ex. tyskarna, som icke hava någon bofast lantbefolkning i samma stil som vi.

Svenskarnas självstyrelse i form av kretsråd tål att tänka på och resonera om.

Se här förslaget:

Alla svenska kommuner bilda en krets eller ett distrikt med eget kretsråd (motsvarar "maakonnaalitsus"). Hapsal borde bliva medelpunkten för densamma. Att några orter ligga något längre torde icke vara avskräckande. Och vad är naturligare och rättvisare än att bereda våra svenskar tillfälle att utom i kommunalförvaltningen även i andra instansen, kretsrådet, föra sin talan på modersmålet?

Likaså måste svenskarne beredas möjlighet att vid domstolen i Hapsal tala sitt modersmål.

En sådan begränsad självstyrelse tål att vidröras.

H. P.

Brev från nyländska skärgården.

I följd av sitt nära grannskap hava ester och nylänningar sedan uråldriga tider stått i livlig handelsförbindelse med varandra. Sålunda importerades i tiden betydande kvantiteter "wiro brännvin" genom förslagna smugglare och denna import äger väl allt fortfarande rum. Om våren komma estländare till nyländska skärgården för att uppköpa fisk och hela sommaren ligga deras skutor i alla nyländska hamnar lastade med potäter, ägg, stenkärl, nötter, och andra goda saker.

Dessa skeppare äro dock sällan av svensk härkomst, med undantag av någon skuta från Ormsö och Nuckö. Många nylänningar finnas, som ej ens hava en aning om, att det finnes svenskar i Estland. Under röda upproret, då en del av den vita skaran flyktade till Estland, blev mången av dem verkligen förvånad, då de träffade svenskar där. Dock har man skäl att hoppas, att förbindelsen mellan de svensktalande i vardera landet skall bliva intimare och att de skola känna sig såsom medlemmar av samma familj. Kustbon, som redan har liten spridning här i landet, skall väl även bliva en god föreningslänk mellan Estlands och Finlands svenskar.

Här i nyländska skärgården bor, såsom torde vara känt, ett folk av ren svensk härkomst, som ända hittills kunnat bevara sitt språk och sina fäderneärvda seder. Den för landets svenskar så ödesdigra förfinskningen har ej ännu vunnit någon mark härute i skärgården, men huru det går för framtiden kan ingen förutse.

Språkstriden har länge förts i Finland och stora ansträngningar hava blivit gjorda för att utrota svenska språket, och har detta utrotningskrig även vunnit många segrar, isynnerhet i städerna. Med undantag av skärgården torde numera knappt någon plats finnas, som uteslutande bebos av svensktalande. Finlands svenskar måste därför med alla lagliga och lovliga medel försöka värna sitt urgamla språk, så att vidare förfinskning ej får ifrågakomma. Ett gott medel härvidlag är att uppväcka samhörighetskänslan med svenskarna i andra länder. Estlands svenskar kämpa samma förtvivlade strid för det gemensamma språket och då

liknande strider för samma mål alltid hava en förenande verkan, så är det en önskvärd sak, att svenskarna i båda landen lärde sig att mera förstå varandra. Den personliga bekantskapen skulle lättast främja denna sak. Det är nu för tiden mycket vanligt att tidningar anordna brevklubber för sina läsare och det bleve ju ganska lätt att få en dylik till stånd mellan svenskarna i Estland och Finland. Vardera landet skulle hava nytta därav.

En varm hälsning från svenskar i nyländska skärgården sändes till anförvanterna på andra sidan Finska viken! F. V. P.

Från Konstituanten.

Den 24 april kan Konstituanten blicka tillbaka på ett års tillvaro. Uppgiften har varit och är av grundläggande betydelse för Estlands framtida öde. Huru bra den lyckats lösa de frågor, som behandlats, kan icke här bedömas, men att detta år varit ett arbetsår kan icke förnekas. Plena (sammanträden), som i regeln skulle hållas 2 gånger i veckan, hava ofta blivit tre, någon gång även fyra, och utskotten hava nästan dagligen suttit tillsammans. De lagar och förordningar, som från Konstituanten utkommit, äro 61 — bland dem jordlagen. Trots all ansträngning har Konstituanten ännu icke hunnit slutföra sin huvuduppgift grundlagen, men man hoppas att hinna med den möjligen i maj och juni. Så snart grundlagen antagits kommer Konstituanten att upplösas och giva plats åt riksdagen som periodiskt sammanträder. På en del håll, den så kallade högerpressen, bevisar man att Konstituanten i sin nuvarande sammansättning icke mera motsvarar folkmeningen såsom den borde.

Att valen i sin tid skedde under krigets högst onormala förhållanden, som även hade viss inverkan på valresultatet, kan naturligen ingen förneka.

Politiken behöver sin skola, som Estlands folk mycket litet ännu hunnit genomgå, och just därför äro även de första falkvalda representationerna (landdagen, som tillkom vid ryska revolutionens utbrott 1917 och Konstituanten), av icke ringa betydelse som sådana. Historien skall i sinom tid bedöma det gjorda arbetet och livet tax-

Till vara läsare.

Vi uppmana våra läsare att skyndsamt avbetala sina prenumerationsavgifter för 1919 och 1920.

Avgifterna mottagas på landsbygden av ombudsmännen.

era dess verkliga värde, och när då framgår att viljan att göra det som man tänk vara bäst icke saknats, hava de, som fått kämpa för Estlands frihet på representationes ofta mycket otacksamma område, även gjort sin plikt.

Lagen om rusdrycksförsäljningen är nu på dagordningen. Ännu en läsning och så är lagen — i hurudsak Göteborgs systemet — färdig. Vissa förbättringar, t. ex. att även kvinnorna borde vara lika berättigade även när det gäller att få rusdrycker, har icke gått igenom. Nykterhetsvännerna hava fått ihop mera än 3000 röster (den 22 mars var antalet 3200), erforderliga för att företaga folkomröstning i denna fråga, men hava dock icke ännu officellt framkommit med förslaget. Folkomröstningen är en ganska dyrbar operation och om man ock tager för givet att förbudslagen vid folkomröstningen går segrande igenom, ser det dock mycket svårt ut att sätta den i verket då nästan alla lagens väcktare måste tvingas därtill. Det torde giva nykteristerna anledning att bekrunda.

Av de lagar, som just nu utkommit,

äro av intresse Pensionslagen för dem, som förr erhöllo underhåll från Ryska staten. F. R.

RELIGIONSUNDERVISNINGEN I SKOLORNA.

“Gudsfruktan är vishetens begynnelse“.

Skolans uppgift är icke allenast att bringa sina elever ett större eller mindre mått av kunskap. Nej, hand i hand härmed går strävandet att av det uppväxande släktet dana ädla människor, karaktärer, som avsky det orätta och sträva efter det goda, rätta och sanna. Och då det gäller ett sådant mål, må alla medel tillgripas, som befrämja dess ernående. “Gudsfruktan“ i dess enklaste och ursprungligaste bemärkelse är just att “frukta“ det onda, orätta och sträva efter och befrämja “allt det, som gott synes“. Och solklart, att en dylik religion och en undervisning i dess läror måtte ingå i ett skolprogram, som avser icke endast huvudets utan även hjärtats, karaktärens utbildning.

För att detta mål måtte kunna nås och religionsundervisningen i skolorna berättigas, skall dess undervisning befrias från alla döda bokstäver, från all själsdödande utanläsning, från allt, som ej har praktisk tillämpning i vardagliga livet. Religionens, kristendomens A och O är kärleksbudet: älska din nästa som dig själv. Allt annat är “en klingande malm och ljudande symbol“. Detta om livets vardagliga, livets kristendom. Och vem kan förneka betydelsen av denna kristen-

TACK!

Till den gode givare, som i dag, på hans herr Faders sjuttioårsdag, till undertecknad överlämnat Femtusén (5000) mark att användas såsom jag bäst finner för mitt verksamhetsområde, beder jag här med få framföra mitt hjärtliga och värdsamma tack.

Reval den 22 april 1920.

Nils Linderstam,
pastor.

dom. Skulle våra barn lämnas utan denna vägledning genom livet? Det vore ett brot.

Men kristendömen sträcker sina landmären bortom denna tillvaro. Därföre vore det enligt min mening orätt beröva våra unga livstörstande själar tron på ett liv efter detta. Låt dem få behålla hoppet, som gör själva dödens dal ljus, hoppet att “mötas och skiljas är livets gång, skiljas att mötas är hoppets sång“. Låt dem få behålla tron på en huld fader och skapare, som länkar allas öden, även våra felsteg till det bästa. Låt dem få del av allt det vackraste, mest värmande, tröstande! Men åt skräpkammaren med alla dogmer, med alla “vad är det?“ och “hur sker det?“ — Summa summarum: en praktisk, livsglad kristendom, en kristendom, som upplyser även dödens post och som gör det goda ej för belöningens men för det godas egen skull, endast en sådan religionsundervisning har berättigande i skolans program.

Joel N. n.

Margareta Eriksdotter Vasa.

Av Thorhild Malmberg.

II.

På våren 1532 sändes greven jämte några andra herrar som sändebud till Danmark. Alltsedan underhandlingarna i Lybeck 1529 synes ett spånt förhållande ägt rum mellan svågarna. Gustav ansåg skuldsumman oskäligt stor och vägrade betala den, greven åter hade gått i borgen för dess betalande. Under tiden hade lybeckarnes försätliga planer mot konung Gustav utvecklats, och snart hade de insnärjt greve Johan i sina snaror. Sommaren 1533 meddelade han konungen, att han var sjuk och ämnade resa till Reval att söka hjälp. Gustav Vasa ansåg detta för en tom förevändning, skrev därför, att an lika väl kunde söka bot i Sverige samt att han borde medtaga så många finska frälsemän som möjligt för att möta det från Lybeck väntade angreppet. D. 27 maj 1534 skrev konungen till rikets råd, att det nu vore lybeckarnes avsikt att avsätta honom och uppsätta greve Johan — på kvinnolinjen härstammade denne från Folkungaätten. Vidare gav konungen Erik Fleming i uppdrag att söka förmå greven komma till Sverige på given lejd eller åtminstone samla sina skepp i flotta med konungens. Då detta brev nådde herr Erik, hade greve Johan emellertid redan med maka och barn samt ägodelar lämnat Viborg och med sina tre skepp landat i Reval.

Länge stannade greven likväl ej i Reval. Efter de nödtorftigaste förberedelser begav han sig landvägen till Lybeck, dit han på-

stod, att hans ära på grund av hans horgen kallade honom, och dit han anlände ännu i juni 1534. Fru Margareta begav sig ock djupare in i landet, till Wittensten, och brodern synes, troligen utan skäl, ha misstänkt, att denna resa stod i samband med grevens och lybeckarnas stämplingar. Redan i september befann sig fru Margareta åter i Reval, sedan hon sänt sin son Peder Brahe, in i Tyskland för att studera. D. 23 september skrev konungen till henne: hans vrede över svågerns svek mot honom själv och själviska beteende mot henne, som han lämnat efter sig i en främmande stad — “var man till spe och åtlöje“ — tar sig starka uttryck, men tillika framlyser tydligt hans broderskärlek under de kärva orden. Han rådde henne återvända till fosterjorden; han ville på allt sätt befrämja hennes bästa, om hon blott lovade bryta all förbindelse med sin make, så länge fiendskapen mellan honom och konungen varade. Vad Peder Brahe beträffade, fruktade Gustav, att hans fiender skulle få honom i sina händer och begagna honom som ett redskap för sina ränker. Han ville dock hoppas, att Peder vore väl utrustad, och att Margareta sänt honom till en ort, där han kunde lära tukt och goda seder. På detta brev synes fru Margareta ha skrivit ett kort och avvisande svar, och så avbröts förbindelsen mellan syskonen.

Greve Johan deltog emellertid i den s. k. Grevefejden som anförare för lybska stridskrafter. I slaget vid Öxnebjerg på Fyen d. 11 juni 1535 blev han fången och genast därpå nedhuggen. Hans bröder uppträdde

då som förmyndrade för hans och fru Margaretas barn och framställde mot konung Gustav alldeles visst helt oberättigade anspråk, vilket i sin mån bidrog att hindra syskonens försoning. På våren 1636 skrev likväl Margareta till både brodern och mågen. I all sin korthet och besynnerliga formulering vittnade dock dessa brev om hennes hemlängtan. På ett brev, i vilket hon uttalat sin fruktan för att vid hemkomsten bliva satt under bevakning eller i fängelse, svarade konungen d. 24. okt. 1536 helt kärvt, att han visste sig ej ha givit anledning till sådan fruktan, men hon kände väl själv bäst, om ej hennes samvete vore rent. Hade hon likväl lust att återvända, skulle intet annat än gott vederfaras henne, om hon skickade sig mot honom och faderlandet, som hon borde. Detta var troligen konungens sista brev till system, och hon synes ej heller vidare skrivit till honom. Ibrev till Erik Fleming uttryckte hon däremot sin fruktan, att konungen skulle vilja tvinga henne till ett nytt äktenskap. Den 17:e november skrev konungen till herr Erik och bad honom lugna fru Margaretas onödiga farhågor och säga henne, att hon tryggt kunde återvända hem; själv ville han ej mer skriva till henne.

Orsaken till Margaretas ängslan var väl antagligen den, att hon fruktade, att konung Gustav med oblida ögon skulle se hennes barn med greven av Hoja att dennes bröder ej skulle släppa sina myndlingar till Sverige, och utan barnen ville hon naturligtvis ej resa. Ovisst är, om budskapet genom Fleming nådde henne under hälsans

Ett förskräckligt arv.

Alkoholens ärftiga inflytande uppenbarar sig på många sätt. Det fortplantar behovet efter starka drycker på barnen och utsätter dessa för faran att bli begivna på den dryckenskap, som går under namn av paroxysm. Det vill säga att bli periodsuppare. Men till sist giver allt motstånd vika, och de hängiva sig åt ett oemotståndligt begär. En drinkare, som ärvt sitt begär efter starka drycker, är en mycket mer hjälplös slav än hans fader, och hans barn bliva ännu mera hjälplösa, för så vidt de icke genom sin moder ärvt bättre anlag.

Men de medfödda anlagen från en drinkare äro icke begränsade endast till dryckenskap. Denna producerar även svagsinnet; somliga av barnen bli idioter, andra få fallandesjuka, andra åter hjärn- och nervsjukdomar. Pritchard och Squirrel, två stora auktoriteter på detta område, säga, att halva antalet av de vansinniga i England drabbast av denna olycka såsom en följd av alkohol. D:r Benjamin Rusch tror, att en tredjedel av de vansinniga i Amerika blivt det genom arv från dryckenskapen. D:r S. G. Howe tillskriver dryckenskapen halva antalet av alla idioter i staten Massachusetts, och i denna uppfattning stödjes han av de mest pålitliga auktoriteter. D:r Howe omtalar ett fall, där det i en enda familj fanns sju barn, som voro idioter. Men så voro också både fadern och modern drinkare. Hälften av idioterna i England äro barn av föräldrar, som äro drinkare. Han påstår vidare, att förhållandet är detsamma även i Sverige och i de flesta Europeiska länder. Det säges, att så långt saken kunnat utrönas, äro nästan alla idioter i

dagar. På årets sista dag, d. 31 december 1536, avled hon i Reval. Troligen först i april 1537 nådde budskapet konungen, ty i brev till Birger Nilssot av d. 28 april uttryckte han sin förmodan, att denne fått vetskap om fru Margaretas död. Han framhöll det som högst önskligt, att unge Peder Brahe fortast möjligt komme över till Sverige; därför vore det bäst om herr Birger och fru Birgitta bådo honom komma hem under förevändning att hans närvaro krävdes för arvets skiftande. Först följande år kom säkert den då 18: årige Peder Brahe åter till Sverige, där han snart steg högt i sin morbroders gunst. Hans helsyskon utom fru Birgitta voro döda. Hans små halvsyskon fördes däremot av greve Johans bröder till Tyskland, och troligen såg han dem aldrig mer.

Innan syskonen skildes, hade de dock varit med om att visa sin moder den sista sjansten. Margaretas begravning, som antagligen firades med tidens storslagna och högtidliga, men tunga och dystra ståt, ägde sannolikt rum under senare delen av år 1537. Hon begrovs uti högkoret i Revals domkyrka. Då emellertid denna, som bekant, två gånger sedan hon kom till ro, åren 1553 och 1684, härjats av förödande eldsvådor, är det ju lättförklarligt, att man nu ej kan utvisa hennes lägerstad.

Petersburg, barn av på dryckenskap begivna föräldrar. I Norge ökades de sinnessvagas antal med femtio procent sedan tio år rusdryckstrafiken fritt och obehindrat fått tillfälle att utveckla sig.

När följderna av dryckenskapen, vad de ärvda anlagen beträffar, icke blir vansinne, ett slött förstånd eller fallandesjuka, så försvagas sinnet och viljan, och individen blir ett impulsernas offer. Goda auktoriteter anse alkoholen vara mer verksam i att försvaga en människas viljekraft och att framkalla våldsamma passioner än någonting annat. De tro också, att förtärandet av alkoholhaltiga drycker, som produceras i sådan mängd i de civiliserade länderna, är en av de stora orsakerna till nedärd svagsinnet. I ett arbete med titeln: "Det modärna livet" säger d:r Richardson: "Det mest vanliga förhållandet i fråga om kroppslig svaghet och sinnesslöhet, som förorsakas genom alkohol, är, att de fortplantas till kommande släkten. På samma gång fortplantas själva begäret, vilket gör det onda så mycket värre och farligare".

(Sändebudet).

Evenska Estland.

Runö.

Förbindelsen med det avlägsna Runö har hela vintern och in på våren varit helt och hållet avbruten. För någon tid sedan erhöilo vi en skrivelse från Arensburg med underrättelser från Runö. Någon präst ha de icke haft sedan den 1 oktober 1919. Undervisningen i skolan har dock meddelats av klockaren. Närmare underrättelser avvaktas.

Odinsholm.

Som tidigare meddelats ha åtgärder vidtagits för Odinsholms skolas upprätthållande. 3.000 mk. ha av Wieks kretsstyrelse redan utbetalats till kronan för det hus, som avsetts till skolhus och den 13 april ha öborna i Reval lyftat ytterligare 3.000 mk. Vihoppas nu, att odinsholmsborna äntligen få sin skola färdig.

Skolorna.

Från en del orter meddelas, att det för barnen på landsbygden är omöjligt att fortsätta skolan till den 12 juni. De äldre barnen måste hjälpa till med värbetet samt valla fänaden. Redan den 6 maj önskades avsluta skolan för i år.

En stor del av barnen börja redan nu bli borta.

Ormsö.

Skarlakansfeber har utbrutit i två gårdar i Rumpo och en gård i Hullo. Alla insjuknade dock redan på bättringsvägen. Även i Norrby hemsöktes en gård av smittan, dock med lycklig utgång.

Natten mellan 1—2 april gamla stilen (14—15 n. s.) hördes första åskan för året. Vad månne bliva av denna ovanligt tidiga vår?
Joel N—n.

Lokala meddelanden.

Demobilisation.

Alla militärer, födda 1894 och 1895, befrias från och med den 28 april från militärtjänsten.

Lagen angående elementarskolorna har av Konstituanten godkänts i andra läsningen.

Lagen angående spritförsäljningen

har likaledes antagits i andra läsningen, men då numera nykterhetsvännerna lyckats samla det nödiga antalet underskrifter under en anhållan om allmän folkomröstning i denna fråga, kan — om nykteristerne bli vid sin fordran — utgången bli en helt annan. Detta meddelande må även utgöra såsom en rättelse till vårt antagande i förra numret, att ett nödigt antal underskrifter för en folkomröstning nog icke skulle kunna samlas, vilket, som synes, nu ändå kunnats.

Återstoden av det i fredskontraktet utlovade guldet,

7 milljoner, har den 16 april anlant till Reval. Ryssarna ha alltså nu hela summan, 15 milljoner, utbetalt. Må även detta tjäna som bevis på, att sådana rykten, som att bolsjevikerna ånyo vilja anfalla oss, även som andra uppdiktade rykten och spådomar, äro utan all grund.

Staden Valks öde.

Utrikesministern Birk och hans biträde Wirgo reste på söndagen till Valk för att närvara vid gränskommissionens officiella sammanträden för beslutandet angående folkomröstning i Valk-frågan.

Revals livsmedelskommitté har lovat skaffa 3000 pud socker för 23 mk. skålpundet. Det blir på varje person 1 skålpund.

Jord åt tappre krigare.

I de närmaste dagarna framlägger Jordbruksministeriet ett lagförslag, enligt provisoriska regeringens beslut vid frihetskrigets utbrott i november 1918, att giva frihetskämparne jord till belöning.

Rättighet att få jord utan ersättning (på arrende) äga de krigare, som uppvisat särskild tapperhet; 2) som sårats i kriget; 3) de fallna krigarens familjer. Till familjen räknas fader, moder hustru och barn. Hustrun äger första rättigheten, sedan komma barnen och senare föräldrarna. Krigaren eller hans föräldrar äga bruka jorden för livstiden, barnen så länge tills de nått myndig ålder. Alla som förr hava egen eller arrendejord kunna icke här i frågakomma. Alla som önska nyttja denna lag ha att vända sig till Jordbruksministeriet, bifogande de ntyg, som bevisa anhållans berättigande.

Sverige och Finland.

Finland begär hjälp av Sverige mot brödbristen.

Enligt vad Dagens Nyheter erfarit, har den förra finska socialministern, redaktör Erkko, rest till Sverige i syfte att söka hjälp mot en hotande finsk brödbrist. De i Ame-

rika inköpta vetepartierna sägas vara fördröjda och inelligande förråd enligt beräkningar förbrukade inom en månad. Sverige lånar ett mindre mjölparti tills vetet från Amerika erhållits.

Ålandsfrågan i stora utskottet.

Stora utskottet fortsatte på lördagen den påbegynta behandlingen av lagförslaget om självstyrelse för Åland.

Från 12 §, som gäller presidentens veto-rätt, utslöts med 20 röster mot 18 stad-gandet, att presidenten, om han anser en av landstingen antagen lag vara stridande mot rikets allmänna intresse, äger att inom tre månader förordna om att lagen skall förfalla.

13 § godkändes enligt utskottets förslag med 20 röster mot 16 för reservationen, som önskade att landstinget icke direkt finge i riksdagen framställa initiativ, utan blott ge-nom regeringen.

26 §, angående event. bidrag för själv-förvaltningen, bibehölls i öppen omröstning.

Språkparagrafen godkändes efter en se-rie omröstningar enligt utskottets förslag med 22 röster mot 15, som avgavos för maa-laispartiets reservation.

Mot 37 § — ändring, förklaring och upphä-vande beroende av landstingets bifall — gjordes ingen anmärkning.

Sedan lagen genomgåtts, godkändes verkställighetslagen utan ändring.

Andra läsningen verkställdes senare.

(H:bladet).

Utlandet.

Danmark.

Den nya ministären Petersen Friis har lyckats återupprätta lugnet i Danmark. Ar-betarnes fordringar godkändes i huvudsak: storlockouten avväjdes, amnesti för poli-tiska fångar utlovades o. s. v. Syndikali-sterne försökte väl fortsätta med storstrej-ken men utan framgång. Efter nyvalen, som skulle försiggå den 22 dennes, skulle regeringen ställa sig till förfogande.

Sovjet-Ryssland.

Det meddelas, att bolsjevikerna i de från Deniken erövrade områdena kommit över väldiga livsmedelslager. Enbart Don-området säges, förutom vad bondebefolk-

ningen där behöver, kunna lämna 600.000 ton brödsäd, 160.000 ton kött m. m. Dess-utom finnes där stora mängder nafta.

Skulle bolsjevikerna icke sakna trans-portmedel vore de i stånd att förse hela landet med föda och även exportera icke så litet.

Fredsfrågan.

Enligt meddelande från Helsingfors av den 24 dennes börjar Italien underhandla om fred med Ryssland.

Polen säges vänta med fredsunderhand-lingarnas upptagande tills bolsjevikerna rik-tigt börja längta efter fred.

Amerika drar sig bort från Europas po-litiska strider.

Enligt Newyork Herald kommer ameri-kanska senatens kommitté för utrikes ange-lägenheter att framlägga ett lagförslag av innehåll att Amerika drar sig tillbaka från Europas politiska angelägenheter. Förenta staterna skulle förklara sig ämna behålla den fientliga egendom, som beslagttagits un-der kriget samt avstå från varje annat ska-destånd. Förenta staterna skulle i samma dokument förklara sig vilja betraktas som gynnad nation vad handeln med Tyskland beträffar.

(Dagens Nyheten)

Valen till Lettlands Konstituerande Församling ha försiggått och, enligt medde-lande från Riga av den 25 april, gett föl-jande resultat: agrarförbundet 58, social-demokraterna 57, folkminoriterna 16 och övriga partier tillsammans 19 representan-ter. Konstituanten sammanträder den 1 maj.

Den irländska frågan.

Som vi tidigare meddelat har det i Ir-land utbrutit politisk strejk. Irländarna göra anspråk på självstyrelse för sitt land. Något gott förhållande har det aldrig rått mellan England och Irland och kommer knappast heller att bli så länge England icke tillmötes-går irländarnas berättigade fordringar. Eng-land har arresterat en hel mängd s. k. "poli-tiska förbrytare" men har nu sett sig för-anlåten göra eftergifter och det har gjort att den irländska frågan kommit i ett för-ändrat läge. Engelska regeringen har vi-dare beslutat frigva de politiska fångarna. Beslutet härom har tydligen fattats under

trycket av det bestämda uppträdande som irländska folket lagt i dagen genom den proklamerade generalstrejken. Fångarnas vägran att intaga föda har säkerligen också irverkat, då man kunde befara svåra orolig-heter om någon av fångarna skulle avlida. Regeringens kapitulation har givit Sinnfei-narna en stark trumf på hand, som de sä-kerligen komma att använda sig av då den inländska självstyrelsefrågan väl nu inom kort måste tas upp till ett definitivt avgö-rande. Så fort regeringsbeslutet meddela-des upphävdes strejken och man hoppas att arbetet skall komma i gång omedelbart.

Det meddelas att Ryssland skulle få från Amerika 100 lokomotiv, som skulle transporteras genom Estland till Ryssland. Och senare skulle Ryssland igen få 400 lokomotiv som skulle komma samma väg. Nu meddelas att Ryssland skall få från Amerika 5000 lokomotiv. Amerika har inte ännu börjat handeln med Ryssland, men torde dock fundera på den möjligheten.

Från Rom meddelas att berget Vesuvius sprutar eld, och att elden allttjämt tilltager.

Från Petrograd meddelas att den 2 mars insjuknat 13.726 militära och 3.508 privata personer i fläcktyfus.

Från London meddelas att en stark storm rasat i Chicago 160 personer hava omkommit och många hundra sårade. Skadan är över nio miljoner dollar.

Bliva eller vardas.

För den som talar och skriver mycket kan det ofta vara ganska kvistigt att avgöra vilketdera som låter bäst: vardas eller bliva.

Det ena tycker man kan vara lika så bra som det andra och så sitter man där och väger. En god hjälp härvidlag är dock att alltid komma ihåg, att bliva är ett platt-tyskt läneord i svenskan, under det att vardas däremot är ett urgammalt svenskt ord. Gör man detta, så behöver man aldrig ett ögonblick tvivla på att inte vardas alltid och uteslutande bör användas.

Loka.

Ormsöungdomar!

Alla utflykter till Diby Tjuka förbjudna vid vite av tjugufem Emk pr person.

Diby jordägare.

S. O. V:s majfest

försiggår lördagen, den 1 maj, kl. 7. e. m. å Svenska Klubbens lokal, Bredgat. 15 (ingång från S. Klostergat.)

OMVÄXLANDE PROGRAM.

Festbestyrelsen.

C. M. BERG

Rekommenderas:

Skrivmaterial, vykort, "eldtändare", "eldstenar", prima svensk toiletttvål, elektriska ficklampor, olika lektyr för sällskapsspel, smycksaker och thöglas.

I större urval leksaker för barn.

I parti och minut.

Billiga priser!

Stora Dorpatsgatan N:o 8.